

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3615/2022
20.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Гордане Џакула и Катарине Манојловић Андрић чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Милановић адвокат из ..., против тужене „Credit Agricole banka Srbija“ АД, чији је пуномоћник Рајко Марић адвокат из ..., ради утврђења ништавости и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1157/2021 од 08.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1157/2021 од 08.12.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1157/2021 од 08.12.2021. године и пресуда Основног суда у Руми П 565/21 од 09.06.2021. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је ништава одредба члана 6. уговора о кредиту број ...-...-... од 27.08.2014. године, да се **ОБАВЕЖЕ** тужена да тужиоцу да на име стицања без основа исплати износ од 1.522,84 динара са законском затезном каматом од 27.08.2014. године до исплате и да му на име трошкова парничног поступка исплати износ од 23.300,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова поступка исплати туженој износ од 49.300,00 динара у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Руми П 565/21 од 09.06.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је ништава одредба члана 6. уговора о кредиту број ...-...-... од 27.08.2014. године, закљученог између тужиоца и тужене, којом је тужилац обавезан да туженој као даваоцу кредита плати на име фиксне накнаде за обраду кредитног захтева износ од 1.522,84 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу плати износ од 1.522,84 динара са законском затезном каматом од 27.08.2014. године до исплате, као и да тужиоцу на име трошкова

парничног поступка исплати износ од 23.300,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1157/2021 од 08.12.2021. године, ставом првим изреке, жалба тужене је одбијена као неоснована а пресуда Основног суда у Руми П 565/21 од 09.06.2021. године потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду жалбених трошкова.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженом закључио уговор о готовинском кредиту дана 27.08.2014. године, којим је тужена одобрила кредит у износу од 101.522,84 динара који ће тужилац исплаћивати у месечним анuitетима. Одредбом члана 6. уговора предвиђено је да је корисник кредита сагласан да се приликом одобравања кредита једнократно наплате трошкови за обраду кредитног захтева у износу од 1.50% од вредности одобреног кредита, са приписаном премијом осигурања. По основу наведене одредбе, дана 27.08.2014. године, тужена је наплатила од тужиоца износ од 1.522,84 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је оспорена уговорна одредба ништава јер тужена банка приликом закључења уговора о кредиту није предочила тужиоцу јасне и недвосмислене податке о трошковима кредита, због чега му је остао непознат механизам њиховог обрачуна и он тако доведен у неравноправан положај у односу на другу уговорну страну.

Из тих разлога судови су, применом члана 103. и члана 104. Закона о облигационим односима, утврдили ништавост предметне одредбе уговора и обавезали тужену да врати оно што је од тужиоца примила по основу те одредбе, са законском затезном каматом у смислу члана 214. истог закона.

По становишту Врховног касационог суда, основано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Тужена је, сходно одредбама чланова 42. и 43. Закона о банкама и члана 17. став 1. и 4. Закона о заштити корисника финансијских услуга, имала право да од тужиоца наплати спорну накнаду за обраду кредитног захтева и да њену висину процентуално

искаже и прикаже кроз обрачун ефективне каматне стопе, што не споре ни нижестепени судови. Међутим, погрешан је закључак судова да тужиоцу, пре закључења уговора, нису били предочени јасни и недвосмислени подаци о томе и да је он тако доведен у неравноправан положај зато што му је остао непознат механизам њиховог обрачуна. Тужена је суду доставила понуду сачињену на прописаном обрасцу коју је уручила тужиоцу, у којој је по врсти и висини исказала све накнаде и трошкове кредита, па и накнаду за обраду кредитног захтева. Уручењем ове понуде у предуговорној фази тужена је обавестила тужиоца о врсти и висини накнада и трошкова на јасан и недвосмислен начин који задовољава услов одређености обавезе, у смислу члана 50. Закона о облигационим односима. Тужена није била дужна да у понуди искаже структуру и спецификацију трошкова и накнада, јер таква њена обавеза не произилази из члана 17. став 4. тачка 10. Закона о заштити корисника финансијских услуга и Одлуке Народне банке Србије о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику, важеће у време закључења предметног уговора. Такав приказ трошкова кредита не би понуду банке учинио јаснијом и разумљивијом, нити би допринео остваривању основног циља обавештавања корисника у предуговорној фази - омогућавања кориснику да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и одлучи се да ли понуђени уговор одговара његовим потребама и могућностима. Оспорена уговорна одредба сачињена је јасно и разумљиво, а предмет обавезе тужиоца - корисника кредита је одредив, јер је одређен означеним процентом у односу на износ одобреног кредита утврђен у члану 6. уговора.

Следствено изложеном, по становишту ревизијског суда, оспорена уговорна одредба није ништава у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима и зато не постоји обавеза тужене да врати оно што је примила од тужиоца у извршењу његове обавезе предвиђене том одредбом са траженом законском затгезном каматом. Због тога је, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП. Туженој су досуђени трошкови на име састава жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара, судску таксу за жалбу и одлуку по жалби у износу од по 1.900,00 динара, судску таксу за ревизију у износу од 3.800,00 динара и судску таксу за одлуку по ревизији у износу од 5.700,00 динара.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић